UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatus sacerdotalis d' sacrame[n]tis: deq[ue] diuinis officiis: et eoru[m] administrat[i]o[n]ibus

Nicolaus <de Plove>

Argentine, 1512

VD16 N 1517

Cautele circa p[re]dicta obseruande.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30634

Visual Library

vt.l.di.§.econtra.Huic tñ̄ dicto
aduerſant̄ doctores:nā Arch. in
dicto c.deinde.dic̄. q̄ bñ̄ infamia
exq̄ non deſcendit niſi ex pctō/de
let̄ in baptiſmo:ſic̄ ⁊ pctm̄: ſed nō
irregularitas q̄ non fundat̄ ſuper
pctō. vñ̄ ita irregularis eſt q̄ occi/
dit cum pctō ſic̄ q̄ occidit ſine pec
cato: vt iudex.ne clerici vel mona
chi.c.ſniam.et bigami et corpore
vitiati. ⁊ ita ipſe Innocentius no
tauit de diuoꝛ. gaudemus. Ipſe
tamen notauit de homic̄l. preſby/
terum.q̄ homicidium añ̄ bapti/
ſmū/ſiue ex officio/ſiue ex volun/
tate fecerit homicidium/non eſt
poſt baptiſmū irregularis:qꝛ oīs
ſequela pctī deleta eſt.Sed Hoſ/
fredus de conuerſione infideliuꝫ.
c.j.notauit q̄ peccatum ⁊ ſeque/
la peccati bñ̄ delent̄ in baptiſmo/
ſed non defectus ſiue impedimē/
tum. Prima via communiter ap
probat̄. Speculatoꝛ tamen in ti/
tulo d̄ diſpenſationib̄. §.vij. v. is
aūt. videt̄ declinare ⁊c̄.

Cautele circa p̄dicta
obſeruande.

Rimā cau
p tela eſt. Epiſcopus et q̄
libet iudex non poteſt/
neqꝫ debet excōmunicare vniuer/
ſitatem vel collegium. Et hoc iō
ne innocentes puniantur cum no
centibus. vt dicitur ī. c. romana.
de ſenten.excom.lib.vj. Interdici
tamen poſſunt innocentes cū no/
centibus. de ſponſalibus.non eſt.
Et hoc ideo:quia ibi non eſt tan/
tum periculum anime/ſicut in ex/
cōmunicatiōe que eſt eterne moꝛ/
tis damnatio:per quam quis tra
ditur ſathane vt ſupra dicit̄. Se/
cūda cautela: Caueat iudex ne fe
rat ſententiam excōmunicationis
niſi p̄miſſa monitione: ſi tamen h̄
fecerit:lꝫ ſententia ſit iuſta/ſed ta/
men punitur latoꝛ pena. c.ſacro.
de ſenten.excom.§.ſuſpenſione ab
ingreſſu eccleſie infra menſē. Ter
tio caueat ne ferat ſententiam ex/
cōmunicationis/ſuſpenſionis/vel
interdicti pro futuris delictis.pu
ta ſi tale quid fecerit: necꝫ p̄ſenti
bus ſub ea foꝛma / ſi de illis infra
talem terminum minime ſatiſfece
rit. vt in.c.romana.de ſenten. ex/
com.li.vj. Vñ̄ ſm̄ Joan.an. ī no/
uella ſup̄ dicto .c. valde ridiculo/
ſum eſſet/ſi diceret prelatus:excō
munico petrum ſi furtū fecerit:ſi
adulterium commiſerit: cum ta/
men ad talia paratus ſum vel ſu/
ſpectus. ſi tamen moꝛa cā̄ vel cul
pa preceſſit/bñ̄ poteſt excōmuni/
cari ſub illa foꝛma. Exemplum:
vt quia d̄ moꝛa condemnatus in
actione p̄ſonali non ſoluit īfra q̄t
tuoꝛ menſes vt debuit: poſtea iu/
dex debet precipere vt ſoluat in/
fra tempus:al's ſit excommunica
tus:h̄ enim moꝛa preceſſit. Simi
liter d̄ culpa: vt quia negligentes
fuerunt clerici in diuinis officijs
dicēdis/poterit iudex dicere: Ex/

Cautele ſeruāde circa predicta

cōmunico omnes qui non inter/
erunt canonicis hoꝛ; :h enim cul/
pa p̄ceſſit. Similit̄ de offenſa : vt
in coniugato qui tenuit concubi/
nam ſeparet̄ ab ea ne excōmunice
tur ſi alteri⁹ redeat ad ipſam. Al's
p̄ter iſtos caſus iudex non debet
ferre ſn̄iam excōmunicatiōis ſub
certo termino ꝛc. vn̄ male faceret
ſi ſtatim poſt condemnationē fa/
ctam in pſonali iudex pcciperet
infra certum tempus ferendā ſen
tentiā excōmunicationis: cum ta
men non preceſſit moꝛa. Et ī hoc
ſepiſſime iudices nr̄i tp̄is excedūt
modum. Ideo hec dixi pro gene/
rali doctrina. Circa diſpenſati/
onem pꝛedictarum cenſurarum ē
ſciendum ꝙ lʒ ſm quoſdam do/
ctoꝛes ep̄s non poteſt diſpenſare
ſuper irregularitate et alijs defe/
ctibus niſi vbi expꝛeſſe ſibi a iure
permittitur: ſm wil. nazonē/ Hof
fredum/ Joannem de deo/ et In/
nocentium. Al's ſm iſtos epiſco/
pus diſpenſans in caſibus ſibi a
canone expꝛeſſe non permiſſis/ vi
det̄ impugnare canones vel eos
tollere. Tu tamen dicas ꝙ vbicū/
qʒ expꝛeſſe a canonibus poteſtas
diſpenſandi non pꝛohibetur epi/
ſcopis/ epiſcopi poſſunt diſpenſa
re. Et hoc dictum p doctoꝛes cō/
munius approbat̄. Ita dicunt Jo
annes/ Laurentius/ Hugo/ Tan.
Bernardus/ wilhelmus in ſpecu
lo. ti. de diſpenſationibus. §. nūc
de epiſcopoꝝ. ꝛ ille famoſiſſimus
doctoꝛ dominus Archidiacon⁹,
l. diſt. de pꝛemiſſis. vbi late pꝛoſe/
quit̄ iſtam materiā / impꝛobando
opīonem contrariam : q̄ etiam di
cit dominū ſuum Hoſtien. dixiſ/
ſe ꝙ in his in quib⁹ peccatū moꝛ/
tale eſt ſm legem diuinam : ſic̄ in
furto/ rapina. vt. xiiij. q. v. penale.
diſpenſare non poteſt/ nec etiā pa
pa: vt aliq̄ dicunt: niſi penitentiaʒ
agant/ ꝛ reſtitutio fiat. de vſu. cū
tu. et. xiiij. q. v. ſi quid. et c. multi.
et ea. q. vj. ſi res. In his v̄o in qui
bus peccatuʒ moꝛtale eſt ſm ius
poſitiuum: vt vbi eſt epiſcopis vel
inferioꝛibus pape interdicta diſ/
penſatio/ nullus diſpenſat niſi ſo
lus papa/ vel is cui ſpecialit̄ com
miſerit. Si v̄o non eſt interdicta
poteſtas diſpēſandi/ tunc poteſt.
Hec Archidiacon⁹. Pro iſta ſen
tentia faciunt multa iura. vt de
hereticis. excommunicamus. §.
ſane. de ſenten. excom. nuper. et c.
a nobis. et c. cum illoꝝ. ꝛ de ſpon
ſalibus. cum apud. xvj. q. j. ſunt
nonnulli. ff. ex quibus cauſis ma
ioꝛes. l. nec nō. §. j. nam et apoſto
lus dicit : Omnia mihi licent. xj.
q̄ſtio. j. aliud. Et ex his patʒ q̄ʒ la
ta ſit poteſtas epiſcopoꝛum: quia
omnia poſſunt niſi expꝛeſſe pꝛohi
beantur. Sunt autem multi ca
ſus in iure expꝛeſſi in quibus eis
conceditur auctoꝛitas diſpenſan
di: quos licite ſcripſit wilhelmus
in ſpeculo iuris. de quibus hic ſu
pſedere cēſuit ſcribentʒ ſedulitas:
ſciens qꝛ ep̄i non egent vt q̄s eos
doceat: ſʒ ip̄i alioꝛum ſunt docto

Cautele ſeruāde circa predicta

res.j.q.vij.ꝯuenientibꝫ.preſertim
cum preſentis opuſculi pͥncipalis
intētio fuerit ſimplicibus ſimpli/
cia tradere rudimenta/non perfe/
ctis ſubtilia: vt cum apoſtolo lac
potum daret/non eſcam paruul'.
ꝓpter qḋ etiam ſtilus eiuſdem nō
in doctꝫ aut ꝑſuaſibilibꝫ humane
ſapientie ꝟbis/ſed in doctrina ſpi
rit⁹ excurrit: eo ꝙ iuxta Iſido. de
ſum.bo.ī.lib.iij. horret ſacra ſcri/
ptura ſpumeū ſapiē ambitū. Ig/
noſcāt igit' doctores ſupſtilit ma
terie ruditate: q̄ nō ipis/ſ; ſimpli/
cibꝫ dirigit'. Grati ſint ſimplices
q̃z ꝓfectui pn̄s opuſculū deſtina
tur. Sꝫ ⁊ ipi reuerēdiſſimi p̄res ⁊
dn̄i archiepi/ epi/ceteriq; prelati/
doctores et mgr̄i/ſi q̄ bn̄ ſcp̄ta in
pn̄ti tractatu inueniant approba/
re dignent' gratioſe: q̄ ꝟo dubio/
ſa/vndoſa aut ꝑplexa / declarent/
delucident/ ⁊ interp̄tent'. Inſuꝑ q̄
min⁹ bn̄ poſita fuerint corrigāt ⁊
emēdent/occupationi poti⁹ q̃z ig/
norātie aſſcribētes errorē. Teſtis
eīn de⁹ ē ⁊ angeli ei⁹ me grauibꝫ ⁊
arduis nō ſolū diuerſis/verꝫetiā
ſibi inuicē aduerſis ꝓtūc occupa/
tū fuiſſe negocijs. ⁊ niſi pi⁹ duriſ
ſet manū ſedulitas: niſi diuie gr̄e
miſeratio animū laceſcitū ꝯfortaſ
ſet: nequaq̃z naufragoſa imbecill'
animi tumba ꝓprijs conatibꝫ ſub
anhelo pectore ſalutarē euecta fu
iſſet ad portuꝫ. Hortor poſtremo
vt q̇ſq̇s iſta legerꝫ/mei pctōris re/
corderꝫ: exorans dn̄m vt non ꝑ tā
induſtrioſo labore q̃z pie mentis
deuotiōe ⁊ bone voluntatis affe/
ctu q̄ cunctis chr̄i fidelibꝫ ꝓficere
conabar mercedē ꝑpetuā oibꝫ fi/
delib' in vinea ſua laborātibꝫ pro/
miſſam largiri dignetur tempore
oportuno.